

Bečka konvencija o diplomatskim odnosima^[*1]

Države ugovornice ove konvencije,

podsećajući da, od najstarijih vremena, narodi svih zemalja priznaju status diplomatskih agenata, *svesne* ciljeva i načela Povelje Ujedinjenih nacija u pogledu suverene jednakosti država, održanja međunarodnog mira i bezbednosti i razvoja prijateljskih odnosa među narodima,

uverene da bi međunarodna konvencija o diplomatskim odnosima, privilegijama i imunitetima doprinela unapređenju prijateljskih odnosa među zemljama, ma kakva bila razlika između njihovih ustavnih i društvenih sistema,

ubeđene da je cilj navedenih privilegija i imuniteta ne da se daje prednost pojedincima već da se obezbedi uspešno izvršenje funkcija diplomatskih misija kao predstavnika država,

potvrđujući da se u pitanjima koja nisu bila izričito regulisana odredbama ove konvencije treba i dalje upravljati prema pravilima običajnog međunarodnog prava,

složile su se u sledećem:

Član 1

U smislu ove konvencije, sledeći izrazi označavaju kao što je niže utvrđeno:

- a) izraz "šef misije" označava lice koje je država koja akredituje ovlastila da dela u tom svojstvu;
- b) izraz "član misije" označava šefa misije i članove osoblja misije;
- c) izraz "članovi osoblja misije" označava članove diplomatskog osoblja, administrativnog i tehničkog osoblja i članove poslužnog osoblja misije;
- d) izraz "član diplomatskog osoblja" označava člana osoblja misije koji imaju diplomatsko svojstvo;
- e) izraz "diplomatski agent" označava šefa misije ili člana diplomatskog osoblja misije;
- f) izraz "član administrativnog i tehničkog osoblja" označava članove osoblja misija koji su zapošljeni u administrativnoj i tehničkoj službi misije;
- g) izraz "član poslužnog osoblja" označava članove osoblja misije koji su zapošljeni na poslužnim dužnostima u misiji;
- h) izraz "privatna posluga" označava lica u privatnoj službi nekog člana misije, koja nisu službenici države koja akredituje;
- i) izraz "prostorije misije" označava zgrade ili delove zgrada i okolno zemljište koji se, ma ko bio njihov vlasnik, koriste za potrebe misije, uključujući i rezidenciju šefa misije.

Član 2

Uspostavljanje diplomatskih odnosa između država i odašiljanje stalnih diplomatskih misija vrše se na osnovu obostrane saglasnosti.

Član 3

1. Funkcije diplomatske misije se sastoje naročito u:

- a) predstavljanju države koja akredituje kod države kod koje se akredituje;
- b) zaštiti u državi kod koje se akredituje interesa države koja akredituje i njenih državljana, u granicama koje dozvoljava međunarodno pravo;

- c) pregovaranju s vladom države kod koje se akredituje;
  - d) obaveštavanju, svim dozvoljenim sredstvima, o uslovima i razvoju događaja u državi kod koje se akredituje i podnošenju izveštaja o tome vladi države koja akredituje;
  - e) unapređivanju prijateljskih odnosa i razvijanju privrednih, kulturnih i naučnih odnosa između države koja akredituje i države kod koje se akredituje.
2. Nijedna odredba ove konvencije ne može se tumačiti kao zabrana za neku diplomatsku misiju da vrši konzularne funkcije.

Član 4

1. Država koja akredituje treba da se uveri da je lice koje namerava akreditovati kao šefa misije u državi kod koje se akredituje dobilo agremen te države.
2. Država kod koje se akredituje nije dužna da državi koja akredituje iznese razloge odbijanja agremana.

Član 5

1. Država koja akredituje može, posle notifikacije koju je dužna dati zainteresovanim državama kod kojih se akredituje, akreditovati šefa misije ili imenovati nekog člana diplomatskog osoblja, prema slučaju, kod više država, osim ako se tome izričito ne suprotstavi neka od država kod kojih se akredituje.
2. Ako država koja akredituje, šefa misije akredituje kod jedne ili više drugih država, ona može otvoriti diplomatsku misiju pod rukovodstvom otpravnika poslova ad interim u svakoj od država u kojoj šef misije nema stalno prebivalište.
3. Šef misije ili član diplomatskog osoblja misije može predstavljati državu koja akredituje kod svake međunarodne organizacije.

Član 6

Više država mogu akreditovati isto lice u svojstvu šefa misije u nekoj drugoj državi, osim ako se tome ne protivi država kod koje se akredituje.

Član 7

Pod rezervom odredaba čl. 5, 8, 9 i 11, država koja akredituje imenuje po svom izboru članove osoblja misije. Što se tiče vojnih, pomorskih ili vazduhoplovnih atašea, država kod koje se akredituje može zahtevati da joj se njihova imena unapred saopšte radi saglasnosti.

Član 8

1. Članovi diplomatskog osoblja misije moraju imati u načelu državljanstvo države koja akredituje.
2. Članovi diplomatskog osoblja misije mogu se birati među državljanima države kod koje se akredituje samo uz saglasnost te države, koja može u svako doba povući svoju saglasnost.
3. Država kod koje se akredituje može sebi pridržati isto pravo i u pogledu državljana neke treće države koji nisu državljanima i države koja akredituje.

Član 9

1. Država kod koje se akredituje može u svako doba, i bez obaveze da obrazloži svoju odluku, obavestiti državu koja akredituje da je šef ili ma koji član diplomatskog osoblja misije persona non grata ili da ma koji drugi član osoblja misije nije prihvatljiv. Država koja akredituje će tada opozvati lice u pitanju ili će okončati njegove funkcije u toj misiji, prema slučaju. Neko lice može biti

oglašeno kao persona non grata ili kao neprihvatljivo pre nego što dođe na teritoriju države kod koje se akredituje.

2. Ako država koja akredituje odbije da izvrši ili ne izvrši u razumnom roku obaveze koje preuzima shodno tački 1 ovog člana, država kod koje se akredituje može odbiti da licu o kome se radi prizna svojstvo člana misije.

Član 10

1. Notifikovaće se ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno:
  - a) imenovanje članova misije, njihov dolazak i konačni odlazak ili prestanak njihovih funkcija u misiji;
  - b) dolazak i konačni odlazak lica koje pripada porodici nekog člana misije ili, ako je potrebno, činjenica da je neko lice postalo ili prestalo da bude član porodice nekog člana misije;
  - c) dolazak ili konačni odlazak privatne posluge u službi lica o kojima je reč u gornjem stavu a) i, ako je potrebno, činjenica da oni napuštaju službu kod tih lica;
  - d) uzimanje u službu ili otpuštanje lica koja prebivaju u državi kod koje se akredituje u svojstvu članova misije ili u svojstvu privatne posluge s pravom na privilegije i imunitet.
2. Kad god je to moguće, treba, isto tako, prethodno notifikovati dolazak i konačni odlazak.

Član 11

1. Ako ne postoji izričiti sporazum o broju osoblja misije, država kod koje se akredituje može zahtevati da se taj broj kreće u granicama onoga što ona smatra razumnim i normalnim s obzirom na okolnosti i uslove koji vladaju u toj državi i na potrebe misije o kojoj se radi.
2. Država kod koje se akredituje može takođe, u istim granicama i bez diskriminacije, odbiti da primi službenike pojedine kategorije.

Član 12

Država koja akredituje ne može pre nego što dobije prethodno izričiti pristanak države kod koje se akredituje, otvarati urede koji čine deo misije van mesta u kome je uspostavljena sama misija.

Član 13

1. Smatra se da je šef misije preuzeo svoje funkcije u državi kod koje se akredituje čim podnese akreditovana pisma ili čim notifikuje svoj dolazak i podnese prepis svojih akreditivnih pisama ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje, ili nekom drugom ministarstvu o kome bude dogovoreno, prema važećoj praksi u državi kod koje se akredituje, koja se mora primenjivati na jedinstven način.
2. Redosled podnošenja akreditivnih pisama ili prepisa tih pisama određuje se prema danu i času dolaska šefa misije.

Član 14

1. Šefovi misije dele se na tri klase, i to:
  - a) ambasadore ili nuncije akreditovane kod šefova država i druge šefove misija odgovarajućeg ranga;
  - b) poslanike, ministre ili internuncije akreditovane kod šefova država;

c) otpravnike poslova akreditovane kod ministarstva inostranih poslova.

2. Nikakva razlika ne može se praviti između šefova misija na osnovu njihove klase, osim u pogledu prezeanse i etikacije.

Član 15

Države se sporazumevaju o klasi kojoj treba da pripadaju šefovi njihovih misija.

Član 16

1. Šefovi misija dobivaju rang u svakoj klasi prema danu i času preuzimanja funkcija shodno članu 13.

2. Razmene akreditivnih pisama šefa misije koje ne povlače promene u klasi ne diraju u njegov rang prezeanse.

3. Ovaj član ne dira u običaje koje su ili koje će usvojiti država kod koje se akredituje u pogledu prezeanse predstavnika Svete Stolice.

Član 17

Šef misije saopštava ministarstvu inostranih poslova ili nekom drugom ministarstvu o kome bude dogovoreno red prezeanse članova diplomatskog osoblja misije.

Član 18

U svakoj državi postupak u pogledu prijema šefova misija treba da bude jednoobrazan za svaku klasu.

Član 19

1. Ako je mesto šefa misije upražnjeno, ili ako je šef misije sprečen da vrši svoje funkcije, otpravnik poslova ad interim dela privremeno kao šef misije. Ime otpravnika poslova ad interim saopštiće bilo šef misije bilo, u slučaju da je ovaj sprečen da to učini, ministarstvo inostranih poslova države koja akredituje - ministarstvu inostranih poslova države kod koje se akredituje ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno.

2. U slučaju da u državi kod koje se akredituje nema nijednog člana diplomatskog osoblja, država koja akredituje može, uz saglasnost države kod koje se akredituje, odrediti nekog člana administrativnog i tehničkog osoblja, da upravlja tekućim administrativnim poslovima misije.

Član 20

Misija i njen šef imaju pravo da ističu zastavu i grb države koja akredituje na prostorije misije, uključujući i rezidenciju šefa misije, i na prevozna sredstva šefa misije.

Član 21

1. Država kod koje se akredituje mora bilo olakšati državi koja akredituje da na njenoj teritoriji, u okviru njenog zakonodavstva, stiče prostorije potrebne za njenu misiju, bilo pomoći državi koja akredituje da dođe do prostorija na neki drugi način.

2. Ona takođe mora, ako je potrebno, pomoći misijama da dobiju pristojne stanove za svoje članove.

Član 22

1. Prostorije misije su nepovredive. Organima države je dozvoljeno da u njih uđu samo uz pristanak šefa misije.

2. Država kod koje se akredituje ima specijalnu obavezu da preduzme sve potrebne mere da bi sprečila nasilan ulazak u prostorije misije ili njihovo oštećenje, narušavanje mira misije ili povredu njenog dostojanstva.
3. Prostorije misije, nameštaj i drugi predmeti koji se u njima nalaze, kao ni prevozna sredstva misije ne mogu biti predmet nikakvog pretresa, rekvizicije, zaplene ili mere izvršenja.

Član 23

1. Država koja akredituje i šef misije oslobođeni su svakog državnog, regionalnog ili komunalnog poreza i taksa za prostorije misije čiji su oni vlasnici ili zakupci, pod uslovom da se ne radi o porezima ili taksama koji se ubiraju kao naknada za posebno učinjene usluge.
2. Fiskalno oslobođenje predviđeno u ovom članu ne primenjuje se na takve poreze i takse ako, prema zakonodavstvu države kod koje se akredituje, one padaju na teret lica koje je saugovarač države koja akredituje ili šefa misije.

Član 24

Arhiva i dokumenti misije nepovredivi su u svako doba i ma gde se nalazili.

Član 25

Država kod koje se akredituje daje sve olakšice za obavljanje funkcija misije.

Član 26

Pod rezervom zakona i propisa koji se odnose na zone u koje je ulaz zabranjen ili posebno regulisan iz razloga nacionalne bezbednosti, država kod koje se akredituje obezbeđuje svim članovima misije slobodu putovanja i kretanja na svojoj teritoriji.

Član 27

1. Država kod koje se akredituje dozvoljava i štiti slobodno opštenje misije u sve službene svrhe. U opštenju sa vladom i sa drugim misijama i konzulatima države koja akredituje, ma gde se oni nalazili, misija može upotrebljavati sva odgovarajuća sredstva komunikacija, uključujući diplomatskog kurira i poruke kodeksom ili šifrom. Međutim, misija može postaviti i koristiti otpremnu radio-stanicu samo uz pristanak države kod koje se akredituje.
2. Službena prepiska misije je nepovrediva. Izraz "službena prepiska" označava svaku prepisku koja se odnosi na misiju i njene funkcije.
3. Diplomatska valiza ne sme biti ni otvorena ni zadržana.
4. Paket koji čine diplomatsku valizu treba da nose vidne spoljne oznake svoje prirode i mogu sadržati samo diplomatske dokumente ili predmete za službenu upotrebu.
5. Država kod koje se akredituje štiti, u vršenju njegovih funkcija, diplomatskog kurira, koji mora imati službeni dokument kojim se potvrđuje njegovo svojstvo i označava broj paketa koji čine diplomatsku valizu. On uživa nepovredivost svoje ličnosti i ne može biti podvrgnut nikakvoj vrsti hapšenja ili pritvaranja.
6. Država koja akredituje, ili misija, može imenovati diplomatske kurire ad hoc. I u tom slučaju će se primenjivati odredbe stava 5 ovog člana, pod rezervom da će se imuniteti koji su tamo nabrojani prestati da se primenjuju čim kurir bude predao primaocu diplomatsku valizu koja mu je bila poverena.
7. Diplomatska valiza može se poveriti zapovedniku trgovačkog vazduhoplovstva koji treba da aterira na dozvoljeno mesto ulaska. Taj zapovednik mora biti snabdeven

službenim dokumentom u kome je označen broj paketa koji čine diplomatsku valizu, ali se on ne smatra diplomatskim kurirom. Misija može poslati nekog svog člana da direktno i slobodno preuzme diplomatsku valizu iz ruku zapovednika vazduhoplova.

Član 28

Takse i dažbine koje ubira misija za službene radnje oslobođene su svakog poreza i takse.

Član 29

Ličnost diplomatskog agenta je neprikosnovena. On ne može biti podvrgnut nikakvoj vrsti hapšenja ili pritvora. Država kod koje se akredituje tretira ga s dužnim poštovanjem i preduzima sve razumne mere da bi sprečila nanošenje uvreda njegovoj ličnosti, njegovoj slobodi ili njegovom dostojanstvu.

Član 30

1. Privatan stan diplomatskog agenta uživa istu nepovredivost i istu zaštitu kao i prostorije misije.
2. Njegovi dokumenti, njegova prepiska i, pod rezervom stava 3 člana 31, njegova imovina takođe uživaju nepovredivost.

Član 31

1. Diplomatski agent uživa imunitet od krivičnog sudstva države kod koje se akredituje. On takođe uživa imunitet od građanskog i upravnog sudstva, osim kad se radi o:
  - a) nekoj stvarnoj tužbi koja se odnosi na privatne nepokretnosti na teritoriji države kod koje se akredituje, osim ako diplomatski agent poseduje tu nepokretnost za račun države koja akredituje a za potrebe misije;
  - b) tužbi koja se odnosi na nasleđe, u kojoj se diplomatski agent pojavljuje kao izvršilac testamenta, administrator, naslednik ili legator po privatnoj osnovi a ne u ime države koja akredituje;
  - c) tužbi koja se odnosi na slobodne profesije ili trgovačke delatnosti, ma kakva ona bila, koju vrši diplomatski agent u državi kod koje se akredituje, izvan svojih službenih funkcija.
2. Diplomatski agent nije obavezan da svedoči.
3. Nikakva mera izvršenja ne može se preduzeti protiv diplomatskog agenta, osim u slučajevima predviđenim u st. a), b) i c) tačke 1 ovog člana, i pod uslovom da se izvršenje može sprovesti a da se time ne vređa neprikosnovenost njegove ličnosti ili stana.
4. Imunitet diplomatskog agenta od sudstva države kod koje se akredituje ne oslobađa tog agenta od sudstva države koja akredituje.

Član 32

1. Država koja akredituje može se odreći sudskog imuniteta diplomatskih agenata i lica koja uživaju imunitet na osnovu člana 37.
2. Odricanje mora uvek biti izrično.
3. Ako diplomatski agent ili lice koje uživa sudski imunitet na osnovu člana 37 pokrene sudski postupak, ono se više ne može pozivati na sudski imunitet u pogledu protivuzahteva neposredno vezanog za osnovni zahtev.

4. Odricanje od sudskog imuniteta u pogledu neke građanske tužbe ili zahteve u upravnom postupku ne smatra se da povlači odricanje od imuniteta u pogledu mera izvršenja presude, za koje je potrebno posebno odricanje.

Član 33

1. Pod rezervom odredaba stava 3 ovog člana, diplomatski agent se, u pogledu službe državi, oslobađa odredaba socijalnog osiguranja koje mogu biti na snazi u državi kod koje se akredituje.
2. Oslobođenje predviđeno u stavu 1 ovog člana primenjuje se isto tako na privatnu posluđu koja je u isključivoj službi diplomatskog agenta, pod uslovom:
  - a) da se ne radi o državljanima ili licima koja imaju stalno prebivalište u državi; i
  - b) da podleži odredbama socijalnog osiguranja koje mogu biti na snazi u državi koja akredituje ili u nekoj trećoj državi.
3. Diplomatski agent koji ima u svojoj službi osoblje na koje se ne primenjuje oslobođenje predviđeno u stavu 2 ovog člana treba da poštuje obaveze koje poslodavcu nameću odredbe o socijalnom osiguranju države kod koje se akredituje.
4. Oslobođenje predviđeno u tač. 1 i 2 ovog člana ne isključuje dobrovoljno učešće u režimu socijalnog osiguranja države kod koje se akredituje, ako ta država dozvoljava takvo učešće.
5. Odredbe ovog člana ne diraju u ranije zaključene dvostrane ili višestranne sporazume o socijalnom osiguranju i ne sprečavaju buduće zaključivanje takvih sporazuma.

Član 34

Diplomatski agent oslobođen je svih poreza i taksa, ličnih ili stvarnih, državnih, regionalnih ili komunalnih, sa izuzetkom:

- a) posrednih poreza koji su po svojoj prirodi obično uključeni u cenu robe ili usluga;
- b) poreza i taksa na privatnu nepokretnu imovinu na teritoriji države kod koje se akredituje, osim ako je diplomatski agent poseduje za račun države koja akredituje a za potrebe misije;
- c) naslednih taksa koje ubira država kod koje se akredituje, pod rezervom odredaba tačke 4 člana 39;
- d) poreza i taksa na lične prihode koji potiču iz države kod koje se akredituje i poreza na kapital, koji se naplaćuju na ulaganja izvršena u trgovačka preduzeća čije je sedište u državi kod koje se akredituje;
- e) poreza i taksa koji se ubiraju kao naknada za posebne usluge;
- f) taksa za registraciju, sudskih, hipotekarnih i fiskalnih taksa, kad se radi o nepokretnoj imovini, pod rezervom odredaba člana 23.

Član 35

Država kod koje se akredituje oslobodiće diplomatske agente svih ličnih davanja, svake javne službe, ma kakve prirode ona bila, i vojnih nameta kao što su rekvizicije, kontribucije i vojni smeštaj.

Član 36

1. Prema odredbama svojih zakona i pravilnika koji mogu biti doneti, država kod koje se akredituje odobrava uvoz i oslobođenje od carina, taksa i drugih dažbina, sem troškova uskladištenja, prevoza i troškova za slične usluge:

- a) predmete namenjene za službene potrebe misije;
  - b) predmete namenjene za ličnu upotrebu diplomatskog agenta ili članova njegove porodice koji čine deo njegovog domaćinstva, uključujući i predmete namenjene za njegov smeštaj.
2. Diplomatski agent je oslobođen pregleda njegovog ličnog prtljaga, osim ako postoje ozbiljni razlozi da se veruje da taj prtljag sadrži predmete koji ne uživaju oslobođenja o kojima je reč u tački 1 ovog člana, ili predmete čiji je uvoz ili izvoz zabranjen zakonodavstvom ili podleže karantinskim propisima države kod koje se akredituje. U takvom slučaju, pregled prtljaga se može vršiti samo u prisustvu diplomatskog agenta ili njegovog ovlašćenog predstavnika.

Član 37

1. Članovi porodice diplomatskog agenta koji čine deo njegovog domaćinstva uživaju privilegije i imunitete pomenute u čl. 29 do 36, pod uslovom da nisu državljani države kod koje se akredituje.
2. Članovi administrativnog i tehničkog osoblja misije, kao i članovi njihove porodice koji čine deo njihovih domaćinstava uživaju, pod uslovom da nisu državljani države kod koje se akredituje, ili da u njoj nemaju svoje stalno prebivalište, privilegije i imunitete pomenute u čl. 29 do 35, s tim da se imunitet od građanskog i upravnog sudstva države kod koje se akredituje, pomenut u tački 1 člana 31, ne primenjuje na postupke učinjene izvan vršenja njihovih funkcija. Oni takođe uživaju i privilegije pomenute u tački 1 člana 36 u pogledu predmeta uvezenih prilikom njihovog prvog doseljenja.
3. Članovi poslužnog osoblja misije koji nisu državljani države kod koje se akredituje ili koji nemaju u njoj stalno prebivalište, uživaju imunitet u pogledu postupaka učinjenih u vršenju svojih funkcija i oslobođenje od poreza i taksa na plate koje primaju za svoju službu, kao i oslobođenje predviđeno u članu 33.
4. Članovi privatne posluge članova misije koji nisu državljani države kod koje se akredituje ili koji u njoj nemaju stalno prebivalište oslobođeni su od poreza i taksa na plate koje primaju za svoju službu. U svakom drugom pogledu oni uživaju privilegije i imunitete samo u onoj meri koju dozvoljava država kod koje se akredituje. Međutim, država kod koje se akredituje treba svoju jurisdikciju nad tim licima da vrši tako da preterano ne ometa vršenje funkcija misije.

Član 38

1. Ako država kod koje se akredituje nije dala dopunske privilegije i imunitete, diplomatski agent koji ima državljanstvo te države ili koji ima u njoj stalno prebivalište uživa sudski imunitet i neprikosnovenost samo u pogledu službenih radnji učinjenih u vršenju svojih funkcija.
2. Ostali članovi osoblja misije i privatne posluge koji su državljani države kod koje se akredituje ili koji imaju u njoj stalno prebivalište uživaju privilegije i imunitete samo ako im ih priznaje ta država. Međutim, država kod koje se akredituje treba svoju jurisdikciju nad tim licima da vrši tako da preterano ne ometa vršenje funkcija misije.

Član 39

1. Svako lice koje ima pravo na privilegije i imunitete koristi se njima čim stupi na teritoriju države kod koje se akredituje radi preuzimanja svoje službe, ili, ako se već nalazi na toj teritoriji, čim je njegovo imenovanje notifikovano

ministarstvu inostranih poslova ili nekom drugom ministarstvu koje bude ugovoreno.

2. Kad se funkcije nekog lica koje uživa privilegije i imunitete okončaju, te privilegije i imuniteti, po pravilu, prestaju u trenutku kad to lice napušta zemlju ili po isteku razumnog roka koji mu je dat u tu svrhu, ali oni važe do tog trenutka čak i u slučaju oružanog sukoba. Međutim, imunitet ostaje za radnje koje to lice učini u vršenju svojih funkcija kao član misije.
3. U slučaju smrti nekog člana misije, članovi njegove porodice i dalje uživaju privilegije i imunitete na koje imaju pravo do isteka razumnog roka koji im je potreban da napuste teritoriju države kod koje se akredituje.
4. U slučaju smrti člana misije koji nije državljanin države kod koje se akredituje ili koji u njoj nema stalno prebivalište ili člana njegove porodice koji čini deo njegovog domaćinstva, država kod koje se akredituje odobrava iznošenje pokretne imovine preminulog, osim predmeta koji su stečeni u toj zemlji a čiji je izvoz zabranjen u trenutku smrti. Neće se naplaćivati nasledne takse na pokretnu imovinu koja se u državi kod koje se akredituje nalazi jedino zbog toga što se preminuli nalazio u toj državi kao član misije ili kao član porodice člana misije.

Član 40

1. Ako diplomatski agent prelazi preko teritorije ili se nađe na teritoriji neke treće države koja mu je izdala vizu na pasoš, ako je ta viza potrebna, da bi išao da preuzme svoje funkcije ili da bi se vratio na svoju službu, ili da bi se vratio u svoju zemlju, ta treća država će mu priznati neprikosновенost i sve druge imunitete koji su potrebni da bi mu omogućila prolaz ili povratak. Ona će isto tako postupiti u pogledu članova njegove porodice koji uživaju privilegije i imunitete a koji prate diplomatskog agenta ili koji putuju odvojeno da bi se sastali s njim ili da bi se vratili u svoju zemlju.
2. U uslovima sličnim onima koji su predviđeni u tački 1 ovog člana, treće države ne treba da ometaju prolaz preko svoje teritorije članovima administrativnog i tehničkog osoblja ili poslužnom osoblju misije i članovima njihovih porodica.
3. Treće države daju prepisci i drugim službenim saopštenjima koji prelaze preko njihove teritorije, uključujući i poruke u kodeksu ili šifri, istu slobodu i zaštitu koje pruža i država kod koje se akredituje. One priznaju diplomatskim kuririma kojima je izdata viza, ako je potrebna, i diplomatskoj valizi u tranzitu istu nepovredivost i istu zaštitu koju je dužna da im prizna država kod koje se akredituje.
4. Obaveze trećih država na osnovu tač. 1, 2 i 3 ovog člana primenjuju se isto tako i na lica pomenuta u tim tačkama kao i na službena saopštenja i diplomatske valize kad se oni nađu na teritoriji treće države usled više sile.

Član 41

1. Ne dirajući u njihove privilegije i imunitete, sva lica koja uživaju te privilegije i imunitete dužna su da poštuju zakone i propise države kod koje se akredituje. Ona su takođe dužna da se ne mešaju u unutrašnje stvari te države.
2. Svi službeni poslovi sa državom kod koje se akredituje, a koje država koja akredituje poverava misiji, moraju se voditi sa ministarstvom inostranih poslova države kod koje se akredituje ili njegovim posredstvom, ili sa nekim ministarstvom o kome bude dogovoreno.

3. Prostorije misije ne smeju se upotrebljavati za ciljeve koji nisu u skladu sa funkcijama misije onako kako su određene ovom konvencijom ili drugim pravilima opšteg međunarodnog prava ili posebnim sporazumima na snazi između države koja akredituje i države kod koje se akredituje.

Član 42

Diplomatski agent ne sme vršiti u državi kod koje se akredituje profesionalnu ili trgovačku delatnost radi lične zarade.

Član 43

Funkcije diplomatskog agenta prestaju između ostalog:

- a) notifikacijom države koja akredituje državi kod koje se akredituje da su funkcije diplomatskog agenta prestale;
- b) notifikacijom države kod koje se akredituje državi koja akredituje da, shodno stavu 2 člana 9, ta država odbija da prizna diplomatskog agenta za člana misije.

Član 44

Država kod koje se akredituje treba, čak i u slučaju oružanog sukoba, dati olakšice da bi omogućila licima koja uživaju privilegije i imunitete, osim državljanima države kod koje se akredituje, kao i članovima porodica tih lica, ma kog državljanstva oni bili, da napuste teritoriju u najkraćem mogućem roku. Ona naročito mora, ako je to potrebno, da im stavi na raspolaganje prevozna sredstva neophodna za njih i njihovu imovinu.

Član 45

U slučaju prekida diplomatskih odnosa između dve države, ili ako je neka misija konačno ili privremeno opozvana:

- a) država kod koje se akredituje dužna je, čak i u slučaju oružanog sukoba, poštovati i štititi prostorije misije, kao i njenu imovinu i arhivu;
- b) država koja akredituje može poveriti na čuvanje prostorije misije, sa imovinom koja se u njima nalazi, kao i arhivu, nekoj trećoj državi koju prihvata i država prijema;
- c) država koja akredituje može poveriti zaštitu svojih interesa i interesa svojih državljana nekoj trećoj državi koju prihvata i država kod koje se akredituje.

Član 46

Uz prethodni pristanak države kod koje se akredituje, i na traženje neke treće države koja nema predstavništvo u toj državi, država koja akredituje može preuzeti privremenu zaštitu interesa te treće države i njenih državljana.

Član 47

1. Primenjujući odredbe ove konvencije, država kod koje se akredituje neće prihvatiti diskriminaciju između pojedinih država.
2. Međutim, neće se smatrati diskriminacijom:
  - a) ako država kod koje se akredituje primenjuje restriktivno neku odredbu ove konvencije zbog toga što se ona tako primenjuje na njenu misiju u državi koja akredituje;
  - b) ako pojedine države primenjuju uzajamno, po običaju ili na osnovu sporazuma, povoljniji postupak nego što to predviđaju odredbe ove konvencije.

Član 48

Ova konvencija biće otvorena za potpisivanje svim državama-članicama Organizacije ujedinjenih nacija ili neke specijalizovane ustanove, kao i svim državama članicama Statuta Međunarodnog suda pravde i svakoj drugoj državi koju Generalna skupština Organizacije ujedinjenih nacija pozove da postane članica konvencije, na sledeći način: do 31. oktobra 1961. godine u Saveznom ministarstvu inostranih poslova Austrije, a zatim, do 31. marta 1962. godine, u sedištu Organizacije ujedinjenih nacija u Njujorku.

Član 49

Ova konvencija biće ratifikovana. Ratifikacioni instrumenti će biti deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član 50

Ova konvencija ostaće otvorena za pristupanje svim državama koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 48 Instrumenti o pristupanju biće deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član 51

1. Ova konvencija stupiće na snagu tridesetog dana posle dana deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija dvadeset drugog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.
2. Za svaku državu koja bude ratifikovala konvenciju ili joj bude pristupila posle deponovanja dvadeset drugog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, konvencija će stupiti na snagu tridesetog dana posle deponovanja instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju te države.

Član 52

Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija notifikovaće svim državama koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 48:

- a) svako potpisivanje ove konvencije i deponovanje instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, shodno čl. 48, 49 i 50;
- b) dan stupanja ove konvencije na snagu, shodno članu 51.

Član 53

Original ove konvencije, čiji su engleski, kineski, španski, francuski i ruski tekst poednako verodostojni, biće deponovan kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji će dostaviti overene kopije svim državama koje pripadaju jednoj od četiri kategorije pomenute u članu 48.

U potvrdu čega su dole potpisani punomoćnici, propisno za to ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovu konvenciju.

Sačinjeno u Beču, osamnaestog aprila hiljadu devet sto šezdeset prve godine.

---

[*] Bečka konvencija o diplomatskim odnosima (*Vienna Convention on Diplomatic Relations*), potpisana u Beču 18. aprila 1961. godine, *United Nations Treaty Series*, vol. 500, p.95, stupila na snagu 24. aprila 1964. godine, ratifikovana i objavljena u *Sl. listu SFRJ - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi*, br. 2/64.

